

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ

Поляков І. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Назаренко О. В.

У концепції навчання іноземних мов у 12-річній школі відзначається, що загальноосвітня школа повинна сформувати цілісну систему універсальних знань, умінь і навичок, а також досвід самостійності й особистої відповідальності учнів старших класів [1, 7]. Міністерство освіти і науки України рекомендує розвивати в учнів 4 ключові компетенції: мовну, мовленнєву, соціокультурну і загальнонавчальну. Розвиток цих компетенцій дозволяє старшокласнику розуміти ситуацію, досягати певних позитивних результатів в особистій та професійних сферах.

На сучасному етапі соціокультурна компетенція набуває все більшого, значення. Вона являє собою засвоєння культурних та духовних цінностей свого та інших народів; норм, які регулюють стосунки між націями, поколіннями, статями, сприяє естетичному й морально-етичному розвитку [2, 34]. Загальна система професійної педагогічної освіти не може не реагувати на подальший вплив на учнів цієї компетенції. Звичайно, одна лише соціокультурна компетенція не сформує весь спектр знань, умінь та навичок старшокласників, але її відсоток у формуванні особистості учнів вагомий.

Формування соціокультурної компетенції є актуальним тому, що Україна зміцнює стосунки й зв'язки з європейськими й світовими державами, а для того, щоб наша країна сприймалася іншими націями як культурна високорозвинена держава, треба формувати в старшокласників знання про країни світу, уміння спілкуватися іноземними мовами й навички самостійної роботи, отже, проблема формування зазначеної компетенції є дуже важливою.

Зміна пріоритетів у стратегічних напрямках розвитку освіти в європейській та світовій спільнотах, суттєві зміни в житті країни, реформування українського суспільства значною мірою вплинули на зміст і характер процесу формування в учнів знань, умінь і навичок.

У наш час теза про невідокремленість вивчення іноземної мови від ознайомлення з культурою країни, мова якої вивчається, традиціями, особливостями національного бачення світу народом – носієм мови – є загальноновизаною в методиці викладання. Правильне вживання чи розуміння деяких слів та фраз іноді залежить від знання історії їх походження, ситуацій, у яких їх можна використовувати, чи базових відомостей з літератури, історії, релігії, політичної реальності країни. Тому одночасно з вивченням мови, слід вивчати й культуру народу, який розмовляє цією мовою. Комплекс цих

відомостей і методичку їх викладання прийнято позначати терміном "лінгвокраїнознавство".

Саме тому на початку третього тисячоліття — ери інформації та комунікації набуває особливої актуальності поєднання проблем гуманітаризації освіти та розвитку соціокультурних і духовних якостей особистості — суб'єкта виховання [3, 68]. Сьогодні у молоді розширюються можливості для засвоєння загальнолюдських цінностей, відкриваються нові шляхи знайомства з іншими народами і культурами, реалізуються спільні освітні проекти і програми, зростає мобільність учнів і студентів, що сприяє розв'язанню завдань реформування національної системи освіти та її поступовій інтеграції у міжнародний освітній простір.

За умови трансформації українського суспільства і формування нової парадигми освіти — особистісно орієнтованого навчання основ наук — підвищуються роль іноземної мови як джерела знань про країну та світ і статус навчального предмета "Іноземна мова", головною метою якого має стати розвиток в учнів здатності до міжкультурної комунікації.

1. Коваленко О. Я. Про вивчення іноземних мов у 2007-2008 н.р. Методичні рекомендації // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – № 3. – С.387.
2. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование. – Липецк: Липецк. Гос. педаг. ин-т, 1998. 159 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Ніколаєва С. Ю., Бражник Н. О. та ін. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.

Поляков, І.С. Формування соціокультурної компетенції учнів загальноосвітньої школи на старшому етапі [Текст] / І.С. Поляков; наук. кер. О.В. Назаренко // Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. / Ред. кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова та ін. — Суми : СумДУ, 2010. — С. 106-108.